

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	психологія вищої школи
Викладач (-і)	проф. Михайлишин Галина Йосипівна
Контактний телефон викладача	0342 570005
Е-mail викладача	halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	3 кредити
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	Четвер, 17.00–18.00 год, Zoom, Webex – дистанційно
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Навчальний компонент включає в себе питання теоретичних основ психології вищої школи, ознайомлення з основними психологічними проблемами вищої школи, опанування знаннями про психологічні особливості навчально-виховного процесу у вищій школі, про вікові особливості психології студентства та особливості їх комунікації з ровесниками і науково-педагогічними працівниками ЗВО, розуміння специфіки науково-педагогічної діяльності та шляхів її вдосконалення, розвиток професійно важливих якостей особистості студентів.</p> <p>Важлива увага приділяється особливостям адаптації студента до освітнього процесу у ЗВО та професійному спрямуванню навчальної діяльності</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Формування у студентів системи знань, умінь і навичок з психології вищої школи, які допомогли б майбутнім фахівцям в галузі соціально-педагогічної діяльності доцільно застосовувати ефективні методики викладання, враховуючи вікові особливості розвитку психічних процесів, станів і властивостей майбутніх фахівців, продуктивно розвивати їх індивідуальні особливості і творчі здібності, володіти новітніми інструментами психологічної підготовки до професійної діяльності</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Компетентності:</i> Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами. ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p>	

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 6. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в роботу нові методи навчання та виховання

ПРН 9. Впливати на подолання міжособистісних, внутрішньо сімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги

ПРН 17. Додержуватися педагогічної етики, вдосконалювати свій фаховий рівень, педагогічну майстерність.

5. Організація навчання			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин - 90		
лекції	12		
семінарські заняття	18		
самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	231 Соціальна робота	1, магістр	нормативний

Тематика освітнього компонента			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання психології вищої школи Виникнення психології вищої школи. Предмет, основні категорії, методи психології вищої школи. Завдання і структура психології вищої школи. Методи психології вищої школи. Місце психології вищої школи в системі наукових знань	2	2	10
Тема 2. Загальна психологічна характеристика періоду пізньої юності. Основні особистісні новоутворення в студентському віці. Психолого-педагогічні типології студентів. Вікові кризи в студентському віці (криза 17 років та криза входження в дорослість): оглядова характеристика. Динаміка розвитку психічних станів і пізнавальних психічних процесів у студентському віці. Механізми та джерела соціалізації особистості. Комбінований симптомокомплекс вікових ненормативних криз.	2	2	8
Тема 3. Психологічна характеристика студентської групи. Стадії розвитку студентської групи. Ознаки студентського колективу. Міжособистісні взаємини в студентській групі. Основні напрями реалізації виховних функцій у вищій школі. Проблема самовиховання і саморозвитку викладачів, студентів, навчально-допоміжного персоналу.	2	4	8
Тема 4. Психологічні особливості навчально-професійної діяльності студентів. Студент як суб'єкт навчально-професійної діяльності. Путівник студента, як засіб підвищення якості професійної підготовки. Психологічні основи та головні напрями формування особистості майбутнього фахівця. Формування професійної спрямованості особистості студента, «Я-	2	4	14

концепції» майбутнього фахівця та системи професійного досвіду. Професійне самовиховання студентів. Психологічні основи формування готовності до професійної діяльності.			
Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи. Структура педагогічних здібностей. Особливості саморегуляції психічних процесів (сприймання, пам'ять тощо). Емоційно-особистісна саморегуляція викладача. Професійні деформації (вигорання, перевантаження, втома). Бар'єри професійно-педагогічного спілкування. Психолого-педагогічні типології викладачів. Стили професійної взаємодії викладача зі студентами.	2	4	10
Тема 6. Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача та студента. Особливості змісту і засобів спілкування у вищій школі, психологічний аналіз його видів. Психологічні проблеми взаємин викладачів і студентів. Проблеми емпатії у професійній діяльності викладача. Комунікативна культура викладача вищої школи.. Психологічні бар'єри педагогічної взаємодії. Психологічні засоби запобігання та стратегії вирішення педагогічного конфлікту. Навчання майбутніх викладачів запобігання (вирішенню) педагогічних конфліктів.	2	2	10
	12	18	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Поточне оцінювання передбачає усне опитування і обговорення наукової і професійної літератури (статті, презентації, тези, книги; короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом. Підсумкове практичне завдання (фінальний проєкт) – підготовка презентації (Microsoft PowerPoint), яка має бути узгоджена з викладачем. Вимоги до фінального проєкту: обсяг 15-20 слайдів. Захист презентації відбуватиметься на двох останніх заняттях. Презентації мають бути підготовлені в Power Point або Prezi форматах.	100балів
Вимоги до ІНДЗ	ІНДЗ виконуються за попереднім погодженням теми і форми завдання зі студентами за запропонованими	до 20-ти балів

	завданнями самостійної роботи студента.	
Семінарські заняття	Вивчення матеріалів компоненти, підготовка анотацій наукових статей, підбір хрестоматійних матеріалів	до 40-ка балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання мінімальної порогової кількості завдань з кожного виду робіт	не менше 25-ти балів
Підсумковий контроль	Тестові завдання	до 40, але не менше 25-ти балів

7. Політика навчальної дисципліни

Загальні умови: Професійно спрямований навчальний компонент «Психологія вищої школи» передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, повинні впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до підсумкового контролю не допускаються.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті: Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, заліку) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Обов'язковим є дотримання політики академічної доброчесності, передбаченої внутрішніми нормативними документами Університету: <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/> (див. документи, викладені у даному розділі)

8. Рекомендована література

1. Будник О., Кондур О., Михайлишин Г., Рідей Н. Діагностика управлінсько-квалітологічної компетентності здобувачів освіти у закладах вищої освіти. Збірник наукових праць «Цифрова освіта» (за ред. І. Цепенди та О. Будник). Івано-Франківськ, 2021.

2. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014. 307 с.

3. Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. Психологія вищої школи (курс лекцій): Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський, 2010. 158 с.

4. Михайлишин Г., Мандро Л. Навички особистої ефективності як складова професійної компетентності соціального працівника. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: зб. наук. пр. / [редкол.Л.Б. Лук'янова (голова), Аніщенко О.В. (заступникголови) та ін.]; Ін-тпед. освіти і освітидорослих імені Івана Зязюна НАПНУУкраїни. Київ, 2021. Вип. 1 (19). 184 с.
5. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / О.Г. Мороз, О.С. Падалка В.І. Юрченко / за заг. ред. О.Г. Мороза. К. : НПУ, 2003. 267 с.
6. Подоляк Людмила Григорівна, Юрченко В.І. Психологія вищої школи : практикум [Текст]: навч. посібник. Рек. МОН. К.:Каравела, 2012. 336 с.
7. Подоляк Людмила Григорівна, Юрченко В.І. Психологія вищої школи [Текст]: підручник. Рек. МОН; 4-те вид., випр.,і доп. К.:Каравела, 2014. 360 с.
8. Психологія вищої школи : підручник / О.І. Власова, В.А. Семиченко, С.Ю. Пашенко, Я.Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
9. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи [Текст]: навч. посібник. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с.
10. Туркот Тетяна Іванівна Психологія і педагогіка вищої школи [Текст]: навч.посібник. 2-е вид., доп., Рек. МОН. Херсон: Олді-плюс, 2013. 516 с.
11. Pasięka N., Pasyęka M., Sheketa V., Mykhailyshyn H., Kondur O., Varvaruk M. Method for Finding a Plan for Solving Mathematical Problems as Component of Information Technology // Proceedings of the 2nd International Workshop on Modern Machine Learning Technologies and Data Science (MoMLeT+DS 2020). Volume I: Main Conference, Lviv- Shatsk, Ukraine, June 2-3, 2020. P. 367-383. www.ceur-ws.org/Vol-2631/paper28.pdf Scopus

Викладач:
Галина МИХАЙЛИШИН,
д.філос.н., професор,
кафедра соціальної педагогіки та
соціальної роботи